

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан соціально-гуманітарного
факультету

Оксана ГОМОТЮК

« 31 » серпня 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. проректора з науково-
педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

« 31 » серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «ПРАВОВІ ТА ПРОФЕСІЙНІ СТАНДАРТИ.
ЖУРНАЛІСТСЬКА ЕТИКА»

ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський)

галузь знань – 06 «Журналістика»

спеціальність – 061 «Журналістика»

освітньо-професійна програма – **Правова журналістика**

кафедра інформаційної та соціокультурної діяльності

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг, КПЗ (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Екзамен (сем.)
Денна	1	1	46	30	5	10	89	180	1

31.08.2023

Тернопіль – ЗУНУ
2023

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 06 «Журналістика» спеціальності 061 «Журналістика», затвердженої Вченою радою ЗУНУ, протокол № 10 від 23.06.2023 р.

Робочу програму розробила кандидат наук із соціальних комунікацій Людмила КОМІНЬЯРСЬКА

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри інформаційної та соціокультурної діяльності, протокол № 1 від 28.08.2023 р.

Завідувач кафедри
кандидат історичних наук, доцент

Ірина НЕДОШИТКО

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 061 Журналістика, протокол № 1 від 28.08.2023 р.

Керівник групи
забезпечення спеціальності,
кандидат наук із соціальних комунікацій

Людмила КОМІНЬЯРСЬКА

Гарант ОПШ,
кандидат наук із соціальних комунікацій

Людмила КОМІНЬЯРСЬКА

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАВОВІ ТА ПРОФЕСІЙНІ СТАНДАРТИ, ЖУРНАЛІСТСЬКА ЕТИКА»**
1. Опис дисципліни «Правові та професійні стандарти, журналістська етика»

Дисципліна «Правові та професійні стандарти, журналістська етика»	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 06 «Журналістика»	Обов’язкова дисципліна циклу професійної підготовки Мова навчання – українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність: 061 «Журналістика»	Рік підготовки: Денна – 1 Семестр: Денна – 1
Кількість змістових модулів – 2	Освітньо-професійна програма: «Правова журналістика»	Лекції: Денна: 46 год. Практичні заняття: Денна– 30 год.
Загальна кількість годин – 180	Ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський)	Самостійна робота: Денна – 89 год. Тренінг, КПЗ: Денна – 10 год. Індивідуальна робота: 5 год.
Тижневих годин – 10 з них аудиторних – 4,5		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. МЕТА Й ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВОВІ ТА ПРОФЕСІЙНІ СТАНДАРТИ, ЖУРНАЛІСТСЬКА ЕТИКА»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Курс «Правові та професійні стандарти, журналістська етика» є обов'язковою дисципліною професійної підготовки журналістів кваліфікаційного рівня «бакалавр», призначений для вивчення особливостей роботи журналіста у різних видах мас-медіа.

Мета дисципліни – формування системи знань професійної моральної культури журналіста, який зобов'язаний дотримуватися вимог журналістської етики, свідомо формувати моральну культуру соціуму через ЗМІ й робити правильний моральний вибір у професійній діяльності.

2.2. Завдання курсу полягає в тому, щоб дати системні знання демократичних ціннісно-етичних орієнтирів, етичних вимог, закріплених у міжнародних, національних, корпоративних нормативних документах з журналістської етики, сформувати моральну свідомість журналістів, виробити навички дотримання професійних етичних вимог, виробити вміння врегульовувати моральні проблеми в професійній діяльності, а також підвищити моральну культуру майбутніх журналістів.

2.3. Назва та опис компетентностей, формування яких забезпечує вивчення дисципліни «Правові та професійні стандарти, журналістська етика»
ЗК 03. Здатність бути критичним і самокритичним.
СК 06. Здатність до провадження безпечної медіадіяльності.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни

Курс «Правові та професійні стандарти, журналістська етика» має органічні зв'язки з навчальними предметами гуманітарного циклу.

2.5. Результати навчання:

ПР03. Оцінювати свій та чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, організовану й проведenu самостійно або разом із колегами.

ПР18. Використовувати необхідні знання й технології для виходу з кризових комунікаційних ситуацій на засадах толерантності, діалогу й співробітництва.

3. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВОВІ ТА ПРОФЕСІЙНІ СТАНДАРТИ, ЖУРНАЛІСТСЬКА ЕТИКА»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. ПРАВОВІ ТА ПРОФЕСІЙНІ СТАНДАРТИ У РОБОТІ МЕДІАПРАЦІВНИКІВ

Тема 1

Гарантовані законодавством шляхи отримання інформації журналістами

Захист права на інформацію. Шляхи отримання інформації журналістами. Інформаційні запити. Акредитація. Інші форми отримання інформації: інтерв'ю, коментар. Особливості доступу до окремих джерел інформації. Доступ журналістів до місць стихійних лих, катастроф.

Тема 2

Журналістські стандарти у роботі медіапрацівників

Основні журналістські стандарти. Джерела журналістських стандартів: міжнародні документи з журналістської етики та їх принципи; кодекс етики українського журналіста. Міжнародні принципи журналістської етики. Порушення журналістських стандартів. Особливості дотримання журналістських стандартів в умовах воєнного стану.

Тема 3

Медіареформа в Україні

Історія прийняття закону «Про медіа». Зміни передбачені Законом «Про медіа». Особливості перереєстрації друкованих медіа. Реєстрація онлайн-медіа і регулювання Законом. Особливості ліцензування теле- радіоорганізацій. Доступ до публічної інформації.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІ. ЕТИЧНІ ПРИНЦИПИ У РОБОТІ ЖУРНАЛІСТА.

Тема 4

Етичні цінності і етичні норми журналіста

Поняття «етичні цінності». Види етичних цінностей. Моральний вибір журналіста. Службові обов'язки та заборони журналіста. Девіантність норм журналістської етики. Характеристика етичних норм тоталітарної журналістики. Етика журналістики перехідного періоду.

Тема 5

Реалізація прав на професійну діяльність журналіста

Основні елементи свободи ЗМІ. Зловживання свободою ЗМІ. Кримінальний захист права українських журналістів на професійну діяльність. Інформація з обмеженим доступом. Стосунки журналіста зі своїм джерелом інформації. Звільнення журналіста та ЗМІ від відповідальності за розповсюдження недостовірної інформації.

Тема 6

Особливості дотримання етичних норм під час вербального або невербального спілкування

Мовленнєвий етикет журналіста. Правила вербального етикету. Етикетні правила для журналіста-мовця, журналіста-слухача. Етикет міміки і жестів журналіста. Особливості дрескоду журналіста. Етикет вчинків, дій, поведінки у професійній діяльності журналіста.

Тема 7

Етичні особливості спілкування у неформальних умовах

Етичні норми для неформального спілкування. Види неформального спілкування журналістів. Аморальність міміки, жестів, дрескоду та речового етикету журналіста

Тема 8

Висвітлення приватного життя. Етика полеміки й критики в ЗМІ. Етика реклами в ЗМІ

Публічне та приватне право. Поняття приватного життя. Право особи на приватне життя. Інформація про особу. Поняття публічної персони. Висвітлення приватного життя публічних осіб. Поняття полеміки та критики в ЗМІ, їх види. Етичні принципи реклами в ЗМІ.

Тема 9

Правова основа захисту честі і гідності людини

Юридичне визначення поняття «дифамація», «наклеп», «образа». Термін «оціночне судження»: виникнення, застосування на практиці. Загальні вимоги при роботі з інформацією. Висвітлення надзвичайних ситуацій і виняткових випадків. Захист суспільної моралі у мас-медіа.

Тема 10

Журналіст і суспільна безпека

Захист честі, гідності, ділової репутації в межах цивільного процесу. Моральна шкода. Дифамація: можливості досудового вирішення конфлікту. Висвітлення надзвичайних ситуацій і виняткових випадків.

Тема 11

Журналістський етикет

Історичне походження і суть етикетних правил. Види етикету (вербальний, кінетичний, соматичний, мімічний, предметно-речовий; загальний, професійний; офіційний, неофіційний). Офіційний та неофіційний етикет журналіста як вид професійного етикету: етикет вітання, знайомства, ділової розмови, етикетні правила інтерв'ю, пресконференції, фуршету тощо.

Тема 12

Професійна етика журналістів в умовах війни

Правила роботи журналістів в умовах війни. Акредитація працівників ЗМІ під час воєнного стану. Закон України «Про правовий режим воєнного стану». Перелік інформації, яку не можна розголошувати в медіа. Правила поведінки з військовими.

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ ДИСЦИПЛІНИ
«Правові та професійні стандарти, журналістська етика»
(денна форма навчання)

Тема	Кількість годин							
	Лекції	Прак.зан.	Самост. робота	Інд. р-та	Тренінг, КПЗ	Контр. заходи		
Змістовий модуль 1. Правові та професійні стандарти у роботі медіапрацівників								
Тема 1. Гарантовані законодавством шляхи отримання інформації журналістами	2	2	7	2	4	Поточне опитування		
Тема 2. Журналістські стандарти у роботі медіапрацівників	4	2	7			Поточне опитування, тестові завдання		
Тема 3. Медіареформа в Україні	4	2	7			Поточне опитування		
Змістовий модуль 2. Етичні принципи у роботі журналіста.								
Тема 4. Етичні цінності і етичні норми журналіста	4	2	7	3	6	Поточне опитування, тестові завдання		
Тема 5. Реалізація прав на професійну діяльність журналіста.	4	2	7			Поточне опитування, тестові завдання		
Тема 6. Особливості дотримання етичних норм під час вербального або невербального спілкування	4	4	7			Поточ. опитування, редагування, тестові завдання		
Тема 7. Етичні особливості спілкування у неформальних умовах	4	2	7			Поточ. опитування, тести		
Тема 8. Висвітлення приватного життя. Етика полеміки й критики в ЗМІ. Етика реклами в ЗМІ	4	2	7			Тестові завдання		
Тема 9. Правова основа захисту честі і гідності людини	4	2	7			Тестування, поточне опитування.		
Тема 10. Журналіст і суспільна безпека	4	2	7			Тестування, поточне опитування.		
Тема 11. Журналістський етикет	4	4	7			Поточ. опитування, тести		
Тема 12. Професійна етика журналістів в умовах війни	4	4	12			Поточ. опитування, тести, ситуаційні завдання		
Загалом	46	30	89			5	10	
Підсумковий контроль						екзамен		

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ЖУРНАЛІСТСЬКА ЕТИКА ЯК СПЕЦИФІЧНА ГАЛУЗЬ ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ

Практичне заняття №1

Гарантовані законодавством шляхи отримання інформації журналістами

1. Захист права на інформацію.
2. Шляхи отримання інформації журналістами.
3. Інформаційні запити. Акредитація.
4. Форми отримання інформації: інтерв'ю, коментар.
5. Особливості доступу до окремих джерел інформації.
6. Доступ журналістів до місць стихійних лих, катастроф.

Практичне завдання: написати есе на тему «Етика і мораль».

Практичне заняття №2

Журналістські стандарти у роботі медіапрацівників

1. Основні журналістські стандарти.
2. Джерела журналістських стандартів.
3. Порухення журналістських стандартів.
4. Особливості дотримання журналістських стандартів в умовах воєнного стану.

Практичне завдання: проаналізувати матеріали в ЗМІ на предмет дотримання журналістських стандартів.

Практичні заняття № 3

Медіареформа в Україні

1. Історія прийняття Закону «Про медіа».
2. Зміни передбачені Законом «Про медіа».
3. Особливості перереєстрації друкованих медіа.
4. Реєстрація онлайн-медіа і регулювання законом.
5. Особливості ліцензування теле- радіоорганізацій.

Практичне завдання: опрацювати Закон «Про медіа».

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ЕТИЧНІ ПРИНЦИПИ У РОБОТІ ЖУРНАЛІСТА.

Практичне заняття №4

Етичні цінності і етичні норми журналіста

1. Поняття «етичні цінності». Види етичних цінностей.
2. Моральний вибір журналіста. Службові обов'язки та заборони журналіста.
3. Девіантність норм журналістської етики.
1. 3.Характеристика етичних норм тоталітарної журналістики.
4. Етика журналістики перехідного періоду.

Практичне завдання: написати есе на тему: «Моральний вибір журналіста».

Практичне заняття №5

Реалізація прав на професійну діяльність журналіста

1. Доступ до інформації: фактичні можливості громадян та ЗМІ.
2. Основні елементи свободи ЗМІ. Зловживання свободою ЗМІ.
3. Кримінальний захист права українських журналістів на професійну діяльність.
4. Інформація з обмеженим доступом.
5. Стосунки журналіста зі своїм джерелом інформації.
6. Звільнення журналіста та ЗМІ від відповідальності за розповсюдження недостовірної інформації.

Практичне заняття №6

Особливості дотримання етичних норм під час вербального або невербального спілкування

1. Мовленнєвий етикет журналіста.
2. Правила вербального етикету.
3. Етикетні правила для журналіста-мовця, журналіста-слухача.
4. Етикет міміки і жестів журналіста.
5. Особливості дрескоду журналіста.
6. Етикет вчинків, дій, поведінки у професійній діяльності журналіста.

Практичне завдання: підготувати презентацію на тему «Особливості дрескоду журналіста».

Практичне заняття №7

Етичні особливості спілкування у неформальних умовах

1. Етичні норми для неформального спілкування.
2. Види неформального спілкування журналістів.
3. Аморальність міміки, жестів, дрескоду та речового етикету журналіста.

Практичне завдання: підготувати есе на тему «Дрескод та речовий етикет журналіста».

Практичне заняття №8

Висвітлення приватного життя. Етика полеміки й критики в ЗМІ. Етика реклами в ЗМІ

1. Публічне та приватне право. Поняття приватного життя.
2. Право особи на приватне життя. Інформація про особу.
3. Поняття публічної персони.
4. Висвітлення приватного життя публічних осіб.
5. Поняття полеміки та критики в ЗМІ, їх види.
6. Етичні принципи реклами в ЗМІ.

Практичне завдання: розробіть власний етичний кодекс поведінки, що регулює Ваші професійні відносини з колегами (не менше 5-ти позицій).

Практичне заняття №9

Правова основа захисту честі і гідності людини

1. Юридичне визначення поняття «дифамація», «наклеп», «образа».
2. Термін «оціночне судження»: виникнення, застосування на практиці.
3. Загальні вимоги при роботі з інформацією.

4. Висвітлення надзвичайних ситуацій і виняткових випадків.
5. Захист суспільної моралі у мас-медіа.

Практичне заняття №10

Журналіст і суспільна безпека

1. Захист честі, гідності, ділової репутації в межах цивільного процесу.
2. Моральна шкода.
3. Дифамація: можливості досудового вирішення конфлікту.
4. Висвітлення надзвичайних ситуацій і виняткових випадків.

Практичне завдання: знайти приклади порушення етичних вимог у ЗМІ.

Практичне заняття №11

Журналістський етикет

1. Історичне походження і суть етикетних правил.
2. Види етикету (вербальний, кінетичний, соматичний, мімічний, предметно-речовий; загальний, професійний; офіційний, неофіційний).
3. Офіційний та неофіційний етикет журналіста як вид професійного етикету: етикет вітання, знайомства, ділової розмови, етикетні правила інтерв'ю, пресконференції, фуршету тощо.

Практичне завдання: проаналізувати дотримання журналістських стандартів у регіональних медіа.

Практичне заняття №12

Професійна етика журналістів в умовах війни

1. Правила роботи журналістів в умовах війни.
2. Акредитація працівників ЗМІ під час воєнного стану.
3. Особливості Закону України «Про правовий режим воєнного стану».
4. Перелік інформації, яку не можна розголошувати в медіа.

Практичне завдання: написати есе на тему: «Робота журналіста в умовах воєнного стану».

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

Методичні поради до організації самостійної роботи студента

Самостійна робота є основним засобом засвоєння студентами навчального матеріалу в позааудиторний час без участі викладача. Обсяг і зміст самостійної роботи визначається робочою програмою та робочим планом в межах встановленого обсягу годин із навчальної дисципліни, методичними вказівками викладача.

Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів: конспектами лекцій викладача, підручниками, навчальними та методичними посібниками, монографічною літературою і періодикою, а також засобами самоконтролю (тестами, типовим пакетом контрольних завдань).

Навчальний матеріал, передбачений навчальним планом для засвоєння студентом в процесі самостійної роботи, вноситься на підсумковий контроль поряд з навчальними матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять.

Викладач проводить діагностику якості самостійної роботи студента на індивідуальних заняттях. Вони проводяться в позааудиторний час за окремим графіком, складеним кафедрою.

Самостійна робота студента проводиться за такими напрямками:

1. Підготовка до практичних (семінарських) занять:
 - вивчення лекційного матеріалу;
 - вивчення теми за підручниками і посібниками;
 - опрацювання рекомендованої монографічної літератури та періодики, передбаченої списком літератури;
 - опрацювання завдань до практичних (семінарських) занять.
2. Опрацювання програмних питань, що не розглядаються на навчальних заняттях і виносяться на самостійне опрацювання.
3. Ведення конспекту.
4. Підготовка до написання модульних контрольних робіт.
5. Підготовка до екзамену.

№ п/п	Тематика
1	Свобода думки, слова та друку як невід'ємне природне право людини.
2	Джерела права ЗМІ. Заборона цензури.
3	Мета, функції професійної моралі журналіста.
4	Складові індивідуальної моральної культури журналіста.
5	Складові моральної культури газет, журналів, теле-, радіопередач.
6	Складові моральної культури газет, журналів, теле-, радіопередач.
7	Поняття та функції гуманізму в журналістиці.
8	Інтегруюча роль гуманізму в журналістиці.
9	Види етичних цінностей.
10	Моральний вибір журналіста.
11	Основні елементи свободи ЗМІ. Зловживання свободою ЗМІ.
12	Індивідуальна та колективна журналістська робота.
13	Оптимальна структура редакційного колективу. Обов'язки творчих працівників редакції – журналістського корпусу.
14	Кримінальний захист права українських журналістів на професійну діяльність.

15	Стосунки журналіста зі своїм джерелом інформації.
16	Поняття полеміки в ЗМІ, її види
17	Етичний аспект теорії особистого впливу. Теорія непрямого впливу. Ефект «чарівної кулі».
18	Поняття критики в ЗМІ.
19	Етичні принципи реклами в ЗМІ.
20	Моральна шкода.
21	Захист честі, гідності, ділової репутації в межах цивільного процесу.
22	Види етикету: вербальний, кінетичний, соматичний, мімічний.
23	Види етикету: предметно-речовий; загальний, професійний.
24	Етичний аспект роботи з інформантами та прес-службами.
25	Посилання на першоджерела в Інтернет-виданні. Копіпаст і рерайтинг.
26	Порушення етичних правил у соціальних мережах.
27	Особливості дотримання етичних норм під час вербального або невербального спілкування.
28	Етичні особливості спілкування у неформальних умовах.
29	Етичні норми в умовах воєнного стану
30	Етичний аспект висвітлення воєнних злочинів
31	Етичні правила проведення інтерв'ю
32	Відповідальність за порушення етичних норм.
33	Мовлення фахівця-журналіста як складник загальної культури мовлення.
34	Аналіз порушень етичних норм у медіа.

7. ТРЕНІНГ, КПЗ

Метою проведення тренінгу з дисципліни «Правові та професійні стандарти, журналістська етика» є створення неформального, невимушеного спілкування, яке відкриває перед групою студентів варіанти аналізу рівня сформованості, перспективи розвитку і проблеми (якщо є) мовленнєвої компетенції студента.

1. *Вступна частина* проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття.

2. *Організаційна частина* полягає у створенні робочого настрою у студентській групі, ознайомленні з правилами проведення тренінгового заняття та умов підбиття підсумків.

3. *Практична частина* реалізується групою чи підгрупами студентів чисельністю 4-5 осіб шляхом виконання завдань чи вирішення проблемних питань тренінгового заняття.

4. *Підведення підсумків* відбувається шляхом обговорення результатів виконання тренінгового завдання групою чи підгрупами студентів, обміну думками з питань, винесених на тренінгове заняття.

Тема: Гострі моральні проблеми в ЗМІ: дифамація, компромат, жорстокість, насильство, скандали, „джинса” (замовний матеріал), чорний піар, ксенофобія, втручання в приватне життя.

Порядок проведення:

(проводиться у формі тренінгу)

5. Формулювання назви проекту.
6. Постановка проблеми, підготовка анотації проекту (робота в групах).
7. Визначення цілей і задач проекту (робота в групах).
8. Розробка методів проекту (робота в групах).
9. Визначення форм оцінки, звітності і результативності проекту.
10. Основні вимоги до підготовки резюме на виконавців проекту і розподіл обов'язків по виконанню проекту.

Комплексне практичне індивідуальне завдання з дисципліни «Правові та професійні стандарти, журналістська етика» є видом позааудиторної роботи студента і виконуються ним самостійно під безпосереднім керівництвом викладача. Метою КПЗ є узагальнення вивченого за курс, систематизація програмного матеріалу та практичне застосування знань та умінь студента, розвиток навичок самостійної роботи, стимулювання творчості студентів і закладання підвалин для їх подальшої науково-дослідної роботи.

Індивідуальні завдання виконує кожен студент шляхом *підготовки, виголошення та публічного аналізу промови на задану тему.*

Виконання КПЗ є обов'язковим складовим модулем залікового кредиту з курсу, компонентом підсумкової оцінки.

Орієнтовні теми КПЗ:

1. Етичні стандарти у медіа
2. Воєнна тематика у мас-медіа України в умовах повномасштабного вторгнення Росії
3. Європейські медійні стандарти і цінності
4. Свобода слова в Інтернеті

5. Етичні норми та журналістські стандарти у сучасних засобах масової інформації
6. Цінності об'єднаної Європи
7. Мас-медіа і демократизація сучасного суспільства
8. Поняття геноциду: характеристика, об'єкти, ознаки
9. Право в житті людини
10. Що означає бути моральним?
11. Етичні норми та журналістські стандарти у сучасних засобах масової інформації
12. Висвітлення надзвичайних ситуацій і виняткових випадків
13. Захист суспільної моралі у мас-медіа
14. Які цінності притаманні професійному фахівцеві?
15. Мої роздуми про закон і милосердя
16. Вимоги до журналіста на сучасному етапі
17. Гострі моральні проблеми в ЗМІ
18. Права та обов'язки журналіста під час роботи в умовах воєнного стану
19. Закон та етика
20. Особливості законодавчих нововведень в Україні
21. Моральний вибір журналіста
22. Порушення прав людини
23. Етикетні правила для журналіста-мовця, журналіста-слухача
24. Етикет міміки і жестів журналіста
25. Особливості дрескоду журналіста
26. Роль ідеї в тематичній реалізації змісту
27. Захист честі, гідності, ділової репутації в межах цивільного процесу
28. Моральна шкода
29. Дифамація: можливості досудового вирішення конфлікту.

КПІЗ оцінюється за такими параметрами:

- Вибір і реєстрація теми КПІЗ
- письмовий звіт про виконану роботу
- усний звіт про виконану роботу (*публічний виступ-презентація*): промова (3 хв.) з використанням роздаткових чи аудіовізуальних матеріалів, невербальних засобів спілкування, участь в обговоренні інших виступів.

Електронна презентація наукової інформації

Електронна презентація наукового тексту – спосіб подання наукової інформації за допомогою мультимедіа-можливостей (зображення, звуку, відео), які відповідають за зорове, слухове, кінестетичне сприйняття інформації.

Потреба в електронних презентаціях зумовлена можливістю ознайомити з унікальними інформаційними матеріалами (картинами, відеофрагментами), необхідністю систематизації і структурного поділу, візуалізацією досліджуваних явищ, процесів, взаємозв'язків між об'єктами.

Використання електронних презентацій дає змогу підвищити інформативність і ефективність повідомлення, адже одночасно задіяні зоровий і слуховий канали сприйняття. Результати досліджень (за В. Єфремовим) свідчать, що ефективність слухового сприйняття інформації становить 15%, зорового – 25%, а їх одночасне включення підвищує ефективність сприйняття до 65%. До того ж наявність тексту

наукової доповіді у вигляді електронної презентації уможлиблює організування самостійної роботи з подібним ресурсом.

Головне завдання презентації – поглиблення сприйняття інформації учасниками наукового заходу.

В електронній презентації повинні бути чітко сформульована мета, продумана структура і порядок подання інформації, розроблена концепція.

Підготовка презентації охоплює такі етапи:

1. Концептуальне проектування (формування концепції, образу продукту, визначення його структури, змістової спрямованості, мети; результатом цього етапу є виникнення ескізу продукту);

2. Безпосереднє проектування (створення шаблонів, заготовок слайдів й основних інформаційних компонентів (текстових фрагментів, графічних об'єктів) і наповнення їх відповідним змістом);

3. Реалізація й аналіз результатів.

Основною одиницею електронної презентації в середовищі PowerPoint є слайд, або кадр інформації (кольорове або чорно-біле фотографічне зображення, що проектується на екран), створений з урахуванням ергономічних (допустимі фізичні, нервові, психічні) вимог візуального сприйняття інформації.

Найважливішими принципами розроблення електронних презентацій дослідники вважають:

– оптимальний обсяг (значна кількість слайдів викликає втому і відволікає від суті дослідження; слайди мають виконувати функцію доповнення, уточнення інформації; не повинно бути некоментованих слайдів);

– урахування вікових особливостей і рівня підготовки глядачів (потрібно забезпечити розуміння змісту кожного слова, речення, поняття, схеми, графіка);

– науковість і достовірність (яскраві картинки, інформація не мають суперечити реальним фактам);

– урахування особливостей сприйняття інформації з екрана (коли глядач читає текст з екрана комп'ютера – мозок працює в уповільненому режимі; якщо інформація подана у графічному вигляді – мозок працює швидше). Бажано текстову інформацію звести до мінімуму, скористатися схемами, діаграмами, рисунками, фотографіями, анімацією, фрагментами фільмів. До того ж поняття й абстрактні положення сприймаються легше, якщо супроводжуються конкретними фактами, цитатами, відеофрагментами.

Важливим є співвідношення кількості різних елементів презентації та їх послідовності. Можливе застосування ефекту раптовості і розмаїття анімаційних прийомів з допомогою PowerPoint XP; естетичність (кольорове поєднання, витриманість стилю в оформленні слайдів; не бажано, щоб тон відволікав увагу від розташованого на ньому тексту; слід враховувати і розміри залу, де відбудеться науковий захід). **Теплі кольори** (червоний, помаранчевий, жовтий) **стимулюють**; **холодні** (синій, фіолетовий, голубий, зелений) **заспокоюють**; **нейтральними** є світло-рожевий, сіро-голубий, жовто-зелений, коричневий; поєднання двох кольорів істотно впливає на зоровий комфорт, а деякі (зелені букви на червоному фоні) можуть призвести навіть до стресу. **Краще сприймається поєднання білого шрифту на темно-синьому фоні, лимонно-жовтого на червоному, чорного на білому, жовтого на синьому.** Білий колір вважають найсильнішим засобом виразності.

Кольорова схема має бути однаковою на всіх слайдах, це створює відчуття зв'язності, наступності, стильності, комфортності. Фон є елементом другого плану і повинен виділяти, відтіняти інформацію на слайді, але не заступати її.

Обираючи шрифт для вербальної інформації, потрібно зважати, що прописні букви сприймаються важче, ніж рядкові. Відношення товщини основних шрифтів до висоти становить 1:5.

Варто пам'ятати, що вплив мультиплікації тим сильніший, чим коротший її показ. Будь-який анімаційний об'єкт знижує сприйняття матеріалу, відволікає від суті, порушує динаміку уваги.

Оптимальна кількість тексту на екрані – не більше 6 слів у 6 рядках. Використовуючи рисунки, графіки, теж слід зберігати відчуття міри.

Застосовуючи відеофрагмент (для 10-хвилинної доповіді – орієнтовно 1 хвилина), доцільно спочатку пояснити, з якою метою його подано, далі прокоментувати побачене як ілюстрацію основної ідеї доповіді. Від слайдів краще розташуватися зліва (так іде погляд слухачів – зліва направо) і користуватися презентером, щоб керувати презентацією дистанційно.

Тексти у презентації повинні бути компактними. Усі положення, визначення, висновки потрібно побудувати на науковій основі **логічно** (щоб легко простежувалися логічні зв'язки між викладеними поняттями), **доступно** (текст має бути зрозумілим, нові терміни вимагають пояснення), **однозначно** (єдине тлумачення тексту), **лаконічно** (максимально короткий текст), **завершено** (логічно завершений зміст кожної частини текстової інформації).

Критеріями оцінювання електронної презентації є логічність у викладі матеріалу, якість оформлення роботи, відповідність форми і змісту, ступінь емоційного впливу.

Письмовий звіт із КППЗ студент повинен виконати та подати на кафедру за три дні до проведення залікового модуля, що є підставою для допуску його до складання цього модуля. Захист КППЗ відбувається у встановлені терміни відповідно до робочого плану курсу та затвердженого графіка модульного контролю.

Що може повливати на позитивне сприйняття презентації:

- надто схвильований вигляд чи тон доповідача;
- монотонність словесного супроводу слайд-шоу;
- відсутність зорового контакту доповідача з аудиторією;
- студент зчитує, а не коментує інформацію зі слайдів;
- використаний занадто дрібний шрифт на візуальних матеріалах;
- ужито занадто багато спеціальної термінології;
- презентація перевантажена даними чи деталями;
- доповідач має погані навички володіння ПК, не знає специфіки програми Power Point;
- словесний супровід не відповідає візуалізованій інформації;
- відсутні висновки і логічне завершення презентації.

Оцінюється електронна презентація за такими критеріями:

- логічність у викладі наукової інформації;
- якість оформлення матеріалів;
- відповідність форми і змісту.

8. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Процес активізації навчання вимагає певної спільної діяльності студента і викладача, застосування різноманітних засобів, форм, системи дій, прийомів, спрямованих на виконання навчальних завдань.

Під час викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так й інтерактивних навчальних технологій, серед яких: робота в малих групах, кейс-метод, презентації, ознайомлювальні (початкові) ігри, дебати, диспути, дискусії, студентські проекти, а також практичні та індивідуальні заняття, консультації, бесіди, тестування, робота з літературою, реферування, самостійна робота, виконання КППЗ. У навчальному процесі передбачається використання новітніх комп'ютерних технологій.

У процесі вивчення дисципліни «Правові та професійні стандарти, журналістська етика» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування – робота на заняттях (відвідуваність; презентаційні виступи на практичних заняттях, участь у дебатах) та тестування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- командні проекти (презентація свого фаху);
- реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань;
- оцінювання результатів КППЗ;
- проміжний контроль – самостійна робота;
- ректорська контрольна робота;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Види роботи студента:

1. Робота на практичних заняттях

- участь в обговоренні питань;
- презентаційні виступи на заняттях;
- застосування кейс-методу;
- активна участь у ділових іграх, дебатах;
- розв'язання тестових завдань.

2. Самостійна робота:

- робота з джерелами;
- презентація результатів;
- виконання студентського проекту (КППЗ).

3. Контрольні зрізи (написання модульної роботи).

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

9. КРИТЕРІЇ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Правові та професійні стандарти, журналістська етика» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожного складника залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4	Разом
20 %	20 %	20 %	40%	100 %
1. Усне опитування під час занять. (6 тем по 5 балів = 30 балів) 2. Письмова робота = 70 балів.	1. Усне опитування під час занять (6 тем по 5 балів = 30 балів). 2. Письмова робота = 70 балів.	1. Написання та захист КППЗ = 80 балів. 2. Виконання завдань під час тренінгу = 20 балів.	1. Тестові завдання (5 тестів по 6 балів за тест) – макс. 30 балів 2. Теоретичні питання (2 питання) – по 35 балів, макс. 70 балів.	

Шкала оцінювання

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

№ з/п	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проектор (за необхідності)	1–12
2.	Наявність доступу до мережі Інтернет (за необхідності)	1–12
3.	Ноутбук (за необхідності)	1–12
4.	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1–12
5.	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1–12

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Бондаренко І. С. Журналістська етика: навчально-методичний посібник для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» напряму підготовки «Журналістика». Запоріжжя: ЗНУ, 2018. 107 с.
2. Дзялошинский, І. М. Професійна етика журналіста: підручник і практикум для академічного бакалаврату / І. М. Дзялошинский. М 2018.
3. Кібанов, А. Я. Етика ділових відносин: підручник ІНФРА-М, 2018.
4. Копистинська І. М. Основи журналістської майстерності. Навчально-методичний комплекс. [Електронне видання]. Івано-Франківськ. 2022. 35 с.
5. Корню Даніель. Етика засобів масової інформації / Д. Корню // пер. з фр. С. Гринцевич. К. : К.І.С., 2018. 130 с.
6. Куликов А. Посібник з журналістської етики / Куликов А., Кузьменко Л., Дворовий М., Дуцик Д., Куц Л. К. : Комісія з журналістської етики, 2023. 129 с.
7. Лазутіна, Г. В. Основи журналістської діяльності: підручник і практикум для академічного бакалаврату / Г. В. Лазутіна. 3-е изд., Испр. і доп. М 2018.
8. Complete Ukrainian. John Murray Publisher, 2018. 320 p. (Teach Yourself).
9. Nedashkivska Alla. Ukrainian for Professional communication: a web based textbook for developing business and professional communication skills in Ukrainian. URL: <https://businessukrainian.com/>.

Електронні ресурси:

1. Класифікація нормативних документів України. URL: <http://document.ua/norpage.html>
2. Кодекс етики українського журналіста [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.cje.org.ua/ua/code>
3. Становлення етичної науки в період античності [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://ru.osvita.ua/vnz/reports/culture/11154/>
4. Етика: предмет і значення [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://pidru4niki.com/81023/etika_ta_estetika/etika_predmet_znachennya
5. Професійна етика журналіста. Зasadничі принципи [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://mediaunion.eu/ua/journalism-ethics/>

Інформаційні ресурси

1. www.perekla.kiev.ua
2. www.r2u.org.ua
3. www.rozum.org.ua
4. www.nbu.gov.ua
5. www.uk.wikipedia.org